

Βρυξέλλες, 17 Μαΐου 2021
(OR. en)

8766/21

JEUN 49
SOC 272
EMPL 202
EDUC 168
SAN 291
SUSTDEV 62
GENDER 29

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 8169/1/21 REV1

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, με θέμα την ενίσχυση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης κατά την προώθηση της συμμετοχής των νέων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων

Επισυνάπτονται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, με θέμα την ενίσχυση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης κατά την προώθηση της συμμετοχής των νέων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο (Παιδεία, Νεολαία, Πολιτισμός και Αθλητισμός) κατά τη σύνοδό του στις 17 και 18 Μαΐου 2021.

**Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών
μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου,**

με θέμα την

**Ενίσχυση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης κατά την προώθηση της συμμετοχής των νέων
στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων**

**ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ,
ΣΥΝΕΛΘΟΝΤΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ

1. Το άρθρο 165 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπει ότι η δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ως στόχο να ενθαρρύνει τη συμμετοχή των νέων στον δημοκρατικό βίο της Ευρώπης.
2. Στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση αναφέρεται ότι «Η Ένωση βασίζεται στις αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες». Το άρθρο 10 παράγραφος 3 αναγνωρίζει σε κάθε πολίτη το δικαίωμα να συμμετέχει στον δημοκρατικό βίο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
3. Στα άρθρα 11 και 12 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζεται ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης, στην ελευθερία του συνέρχεσθαι ειρηνικώς και στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι. Το άρθρο 24 προβλέπει ότι τα παιδιά μπορούν να εκφράζουν ελεύθερα τη γνώμη τους και ότι η γνώμη τους σχετικά με ζητήματα που τα αφορούν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε συνάρτηση με την ηλικία και την ωριμότητά τους.

4. Το ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με πλαίσιο ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας: Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία 2019-2027¹ αναφέρεται στη σημασία της υποστήριξης της συμμετοχής στα κοινά και στην κοινωνία και έχει ως σκοπό να διασφαλίσει ότι όλοι οι νέοι έχουν τα απαραίτητα εφόδια για να είναι ενεργά μέλη της κοινωνίας. Το ψήφισμα αναγνωρίζει επίσης τη συμμετοχή² και την παγκόσμια, ευρωπαϊκή, εθνική, περιφερειακή και τοπική διάσταση³.
5. Η Ατζέντα των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030⁴ χαρακτηρίζει τους νέους ενεργούς παράγοντες της βιώσιμης ανάπτυξης· το Παγκόσμιο Πρόγραμμα Δράσης των Ηνωμένων Εθνών για τη Νεολαία⁵ ζητεί την πλήρη και ουσιαστική συμμετοχή των νέων στον κοινωνικό βίο.
6. Ο Ευρωπαϊκός Χάρτης του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη συμμετοχή των νέων στον τοπικό και περιφερειακό βίο⁶ τονίζει ότι είναι αναγκαίο να ενισχυθεί η πρόσβαση των νέων στην πλήρη άσκηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών τους, ιδίως εκείνων που σχετίζονται με τη συμμετοχή.
7. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ενίσχυση της δημοκρατικής συνείδησης και της δημοκρατικής συμμετοχής των νέων στην Ευρώπη⁷ αναγνωρίζεται ότι όλοι οι νέοι θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα ουσιαστικής συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων επί όλων των θεμάτων που τους αφορούν. Έχουν το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης, στην πρόσβαση στην πληροφόρηση και στην προστασία έναντι των διακρίσεων.

¹ ΕΕ C 456 της 18.12.2018, σ. 1

² «Αναγνωρίζοντας ότι όλοι οι νέοι αποτελούν κεφάλαιο για την κοινωνία, όλες οι πολιτικές και οι δραστηριότητες που αφορούν τους νέους θα πρέπει να σέβονται το δικαίωμα των νέων να συμμετέχουν στην ανάπτυξη, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των πολιτικών που τους αφορούν, μέσω της ουσιαστικής συμμετοχής των νέων και των οργανώσεων της νεολαίας. Στο πλαίσιο αυτό, οι πολιτικές θα πρέπει να εκπονούνται λαμβάνοντας υπόψη τις αλλαγές που έχει επιφέρει η ψηφιακή επικοινωνία και οι οποίες επηρεάζουν τη συμμετοχή στις δημοκρατικές διαδικασίες και στα κοινά.»

³ «Προκειμένου να εξασφαλιστεί βιώσιμος αντίκτυπος στους νέους, είναι σημαντικό η πολιτική της ΕΕ για τη νεολαία να υλοποιείται λαμβάνοντας υπόψη τη διασύνδεση με το περιφερειακό και το τοπικό επίπεδο και να υλοποιούνται δραστηριότητες που να στηρίζουν τις πολιτικές για τη νεολαία στο επίπεδο της τοπικής κοινωνίας. Παράλληλα, οι φωνές των νέων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όποτε εξετάζονται θέματα παγκόσμιας εμβέλειας.»

⁴ https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

⁵ <https://www.un.org/development/desa/youth/world-programme-of-action-for-youth.html>

⁶ 1992, Αναθεωρημένος Ευρωπαϊκός Χάρτης για τη συμμετοχή των νέων στον τοπικό και περιφερειακό βίο, 2003 και 2015

⁷ ΕΕ C 415 της 1.12.2020, σ. 16

8. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τον ρόλο των νέων στην οικοδόμηση μιας ασφαλούς, συνεκτικής και αρμονικής κοινωνίας στην Ευρώπη⁸ αναφέρεται ότι οι νέοι είναι παράγοντες καινοτομίας και αλλαγής και η συμβολή τους θα πρέπει να υποστηριχθεί ενεργά, να αναζητηθεί και να θεωρηθεί ουσιαστική στην οικοδόμηση μιας ειρηνικής κοινωνίας και στη στήριξη της δημοκρατικής διακυβέρνησης.
9. Το ψήφισμα του Συμβουλίου για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των νέων στον δημοκρατικό βίο της Ευρώπης⁹ και το ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με την προαγωγή νέων και αποτελεσματικών μορφών συμμετοχής όλων των νέων στον δημοκρατικό βίο της Ευρώπης¹⁰ ενισχύουν τη συνολική διάσταση της νεολαίας και τονίζουν τη σημασία της προώθησης της ενεργού και υπεύθυνης συμμετοχής των νέων στην ανάπτυξη πολιτικών που επηρεάζουν τη ζωή τους.
10. Από την έρευνα του έκτακτου Ευρωβαρόμετρου του 2019 για τους νέους¹¹ προκύπτει ότι οι νέοι είναι πολύ δραστήριοι στον δημοκρατικό βίο και ότι τα επίπεδα συμμετοχής αυξάνονται, δεδομένου ότι τα τρία τέταρτα των νέων που απάντησαν συμμετέχουν σε κάποια μορφή οργανωμένου κινήματος.
11. Η μελέτη για το τοπίο της εκπροσώπησης των νέων στην ΕΕ¹² υποδεικνύει ότι ο τομέας της νεολαίας της ΕΕ αναπτύσσεται και ότι οι παραδοσιακές δομές νεολαίας, όπως οι ΜΚΟ και τα δίκτυα, εξακολουθούν να διαδραματίζουν καίριο ρόλο· εντοπίζει επίσης την ανάγκη για πιο διαφοροποιημένους και ευέλικτους χώρους συμμετοχής.

⁸ EE C 195 της 7.6.2018, σ. 13

⁹ EE C 417 της 15.12.2015, σ. 10

¹⁰ EE C 169 της 9.6.2011, σ. 1

¹¹ Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 478: Πώς θα οικοδομήσουμε μια ισχυρότερη και πιο ενωμένη Ευρώπη; Οι απόψεις των νέων,
https://data.europa.eu/euodp/fr/data/dataset/S2224_478_ENG

¹² Μελέτη για το τοπίο της εκπροσώπησης των νέων στην ΕΕ, 2019,
<https://op.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/57e87ca0-900d-11ea-812f-01aa75ed71a1>

12. Αν και έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος, οι νέοι εξακολουθούν να έχουν λιγότερες ευκαιρίες συμμετοχής, υποεκπροσωπούνται στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και αντιμετωπίζουν πολλαπλές προκλήσεις που έχουν οξυνθεί από την πανδημία COVID-19. Στις κύριες προκλήσεις¹³ που ενισχύονται μεταξύ των νέων που βρίσκονται σε ευάλωτη θέση συγκαταλέγονται ο υψηλότερος κίνδυνος ανεργίας, η εργασιακή επισφάλεια, η φτώχεια, ο αποκλεισμός, η περιθωριοποίηση, οι διακρίσεις και οι ανισότητες, οι ανεπαρκείς επενδύσεις στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και οι επιπτώσεις στην ψυχική υγεία τους.
13. Η ολοένα πιο ευάλωτη θέση των νέων συνδέεται με την άνιση πρόσβαση σε τυπική εκπαίδευση και κατάρτιση χωρίς αποκλεισμούς, στη μη τυπική **και άτυπη** μάθηση και ευκαιρίες, στην υπερεκπροσώπηση σε άτυπες μορφές εργασίας και στην ανεπαρκή πρόσβαση στην κοινωνική προστασία, ζητήματα που έχουν διαρθρωτικό αντίκτυπο στη ζωή, τη χειραφέτηση και την αυτονόμηση των νέων, ιδίως όσον αφορά την πρόσβαση σε στέγαση, δίκαιες συνθήκες διαβίωσης, υγειονομική περίθαλψη και αξιοπρεπείς θέσεις εργασίας.

¹³ Σύμπραξη μεταξύ της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης στον τομέα της νεολαίας, 'Towards a better understanding of the impact of Covid-19 on the youth sector' [Προς μια καλύτερη κατανόηση του αντικτύπου της Covid-19 στον τομέα της νεολαίας], <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/72351197/Summary+13+Oct+2020.pdf/c8808ff7-25bef7f9-3504-b2a189a64bd0>. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, «COVID-19: MEPs ask to prevent lasting damage on youth and on sport» (January 2021) <https://www.europarl.europa.eu/news/el/press-room/20210122IPR96224/covid-19-meps-ask-to-prevent-lasting-damage-on-youth-and-on-sport>. πολιτικά μέτρα του ΟΟΣΑ για την αντιμετώπιση του κορονοϊού (COVID-19), «Youth and COVID-19: Response, recovery and resilience» (June 2020), <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/youth-and-covid-19-response-recovery-and-resilience-c40e61c6/>. ΔΟΕ, Απασχόληση των Νέων, <https://www.ilo.org/global/topics/youth-employment/lang--en/index.htm>.

14. Είναι επείγουσα ανάγκη να παρέχονται στους νέους ποιοτική αγωγή του πολίτη που να προωθεί τις δημοκρατικές αξίες, πληροφόρηση και γραμματισμός στα μέσα επικοινωνίας, ώστε να είναι σε θέση να κατανοούν το πολιτικό και κοινωνιακό πλαίσιο, να αναγνωρίζουν τις απειλές της παραπληροφόρησης, της πόλωσης και της προπαγάνδας, καθώς και να ενημερώνονται πλήρως και ελεύθερα για να προβαίνουν σε κατάλληλες επιλογές και αποφάσεις.
15. Το νέο στρατηγικό θεματολόγιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την περίοδο 2019-2024¹⁴ και το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2021¹⁵ αναγνωρίζουν τον ρόλο των νέων στην οικοδόμηση μιας κλιματικά ουδέτερης, πράσινης, δίκαιης, ψηφιακής και κοινωνικής Ευρώπης, στην προώθηση βιώσιμων προτύπων κατανάλωσης και παραγωγής, και στην εφαρμογή της Ατζέντας του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη και της συμφωνίας του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή.
16. Η μη τυπική και η άτυπη μάθηση διαδραματίζουν καίριο ρόλο, για παράδειγμα σε θέματα που αφορούν τον ρόλο του πολίτη και τη συμμετοχή, είναι ενσωματωμένες στο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τις κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για τους νέους¹⁶, και επιδιώκουν να ενισχύσουν και να αναπτύξουν τη συνεργασία μεταξύ των διάφορων φορέων που ασκούν κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για τους νέους σε διάφορους τομείς, σύμφωνα με τη «Διαδικασία της Βόννης» και την εφαρμογή ενός στρατηγικού πλαισίου για την ανάπτυξη των κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για τους νέους¹⁷.

¹⁴ consilium.europa.eu/media/39926/a-new-strategic-agenda-2019-2024-el.pdf

¹⁵ https://ec.europa.eu/info/publications/2021-commission-work-programme-key-documents_el

¹⁶ Ψήφισμα σχετικά με το πλαίσιο καθιέρωσης ευρωπαϊκού θεματολογίου για τις κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για τους νέους (2020/C415/01), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:42020Y1201\(01\)&from=EL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:42020Y1201(01)&from=EL)

¹⁷ Τρίτη Ευρωπαϊκή Συνέλευση για τις κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για τους νέους, Τελική δήλωση https://www.eywc2020.eu/downloads/doctrine/WebforumVeranstaltungenWebsiteBundle:Media-file-54/EN_3rd%20EYWC_final%20Declaration.pdf

17. Οι νέοι συμβάλλουν ουσιαστικά στην περαιτέρω εξέλιξη της κοινωνίας. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται σήμερα επηρεάζουν τόσο τη σημερινή όσο και τη μελλοντική τους ζωή. Οι νέοι επηρεάζονται από ζητήματα που είναι διατομεακά και σχετίζονται με ολόκληρο το πολιτικό θεματολόγιο, συνεπώς η δραστηριοποίηση και η συμμετοχή τους στην εξεύρεση απαντήσεων για τις κοινωνιακές, περιβαλλοντικές, ψηφιακές, οικονομικές, πολιτιστικές και πολιτικές προκλήσεις είναι ουσιαστικής σημασίας για την προώθηση της δημοκρατικής αρχής της εκπροσώπησης. Με αυτό τον τρόπο οι νέοι θα έχουν τη δυνατότητα να πάρουν τη ζωή τους στα χέρια τους, να μάθουν, να έχουν λόγο στην οικοδόμηση ανθεκτικών, συνεκτικών, κλιματικά ουδέτερων, ευημερουσών, δίκαιων και βιώσιμων κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς, και να συμβάλουν στην ανάκαμψη της Ευρώπης από σοβαρές καταστάσεις κρίσης, όπως είναι η πανδημία COVID-19, καθώς και στην ψηφιακή και πράσινη μετάβαση.
18. Για μια αποτελεσματική προσέγγιση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης¹⁸ στον τομέα της νεολαίας, ειδικότερα δε της συμμετοχής των νέων, είναι σημαντικό να υποστηριχθεί η καθιέρωση και η ανάπτυξη της εκπροσώπησης των νέων σε όλα τα επίπεδα¹⁹, να αναγνωριστεί το δικαίωμα αυτοοργάνωσης και συμμετοχής των νέων και να τους δοθεί η δυνατότητα να το ασκήσουν. Η αναγνώριση και η υποστήριξη των οργάνωσης και των δομών νεολαίας, η οποία εξασφαλίζει ευνοϊκό περιβάλλον σε όλα τα επίπεδα, είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική, ουσιαστική και βιώσιμη συμμετοχή των νέων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

¹⁸ Βλ. ορισμό στο παράρτημα.

¹⁹ Βλ. ορισμό στο παράρτημα.

19. Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία (ΣΕΕΝ) 2019-2027²⁰ αναφέρεται στη συμμετοχή των νέων στον δημοκρατικό βίο, υποστηρίζει τη συμμετοχή στα κοινά και στην κοινωνία και έχει ως σκοπό να διασφαλίσει ότι όλοι οι νέοι έχουν τα απαραίτητα εφόδια για να είναι ενεργά μέλη της κοινωνίας, δίνοντας έμφαση στην υλοποίηση του οράματος και των στόχων των νέων για την Ευρώπη μέσω της κινητοποίησης μέσω πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ, καθώς και δράσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο από όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς.
20. Οι 11 ευρωπαϊκοί στόχοι για τη νεολαία²¹ επικεντρώνονται στο όραμα των νέων για την Ευρώπη, εντοπίζουν διατομεακά ζητήματα που επηρεάζουν τη ζωή των νέων, και αποτυπώνουν τις προτεραιότητες που είναι σημαντικές γι' αυτούς, μεταξύ των οποίων και η ίδια η συμμετοχή των νέων στον ευρωπαϊκό στόχο για τη νεολαία αριθ. 9, «Χώρος και συμμετοχή για όλους».
21. Συμμετοχή των νέων σημαίνει ότι οι νέοι ασκούν τα δικαιώματά τους και έχουν ευκαιρίες, ισότιμη πρόσβαση, υποστήριξη και την ευθύνη για να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων και να την επηρεάζουν, καθώς και για να συμμετέχουν συστηματικά σε δράσεις και δραστηριότητες που συμβάλλουν στην ενίσχυση μιας κοινωνίας η οποία βασίζεται στις αξίες της ΕΕ.
22. Συμμετοχή των νέων σημαίνει επίσης ότι προλαμβάνεται η συρρίκνωση των χώρων για την κοινωνία των πολιτών, καθώς η συρρίκνωση αυτή έχει σημαντικό αντίκτυπο στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και δημιουργεί πρόσθετες προκλήσεις για τους νέους, τις οργανώσεις και τις δομές νεολαίας και για τους εργαζομένους στον τομέα της νεολαίας.

²⁰ ΕΕ C 456 της 18.12.2018, σ. 1

²¹ ΣΕΕΝ, παράρτημα 3, *ibid*.

23. Ο διάλογος της ΕΕ για τη νεολαία²² διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο την τελευταία δεκαετία στην προώθηση της συμμετοχής των νέων σε όλα τα επίπεδα, μέσω της συμμετοχής συμβουλίων νεολαίας, εθνικών ομάδων εργασίας και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων για τη νεολαία, προωθώντας παράλληλα τον διαρθρωτικό διάλογο με τους αρμόδιους φορείς λήψης αποφάσεων. Οι φορείς της κοινωνίας των πολιτών στον τομέα της νεολαίας, ιδίως το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Νεολαίας, οι διεθνείς μη κυβερνητικές οργανώσεις νεολαίας και τα εθνικά συμβούλια νεολαίας έχουν συμβάλει σημαντικά στην εκπροσώπηση των νέων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε επίπεδο ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω των διασκέψεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία.
24. Η διακυβέρνηση της πολιτικής για τη νεολαία διαφέρει ανάμεσα στα κράτη μέλη της ΕΕ, λόγω των διαφορετικών πολιτικών, πολιτιστικών, ιστορικών, κοινωνικών και γεωγραφικών τους πλαισίων. Τα κράτη μέλη έχουν διαφορετικά πλαίσια (π.χ. το νομικό πλαίσιο για την ανάπτυξη της πολιτικής για τη νεολαία, ο ρόλος των αιρετών οργάνων / νομοθετικών δομών, ή τα θέματα που καλύπτουν οι πολιτικές για τη νεολαία), καθώς και διαφορετικά μοντέλα εφαρμογής (π.χ. οριζόντιος, κάθετος ή διατομεακός συντονισμός, εκτελεστικές αρμοδιότητες σε διάφορα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης)²³.
25. Οι νέοι, που εκφράζονται σε ευρύ φάσμα διάφορων μορφών και γεωγραφικών πλαισίων, αποτελούν το θεμέλιο στο οποίο βασίζεται η εκπροσώπηση και η συμμετοχή των νέων. Οι μορφές αυτές περιλαμβάνουν οργανώσεις και άτυπες ομάδες, από αστικά περιβάλλοντα έως και αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές²⁴, δομές κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για τους νέους, συμβούλια νεολαίας και οργανώσεις νεολαίας σε όλα τα επίπεδα, καθώς και νέους που δεν αποτελούν μέρος υφιστάμενων δομών ή οργανώσεων.

²² ΕΕ C 189 της 2.6.2019, σ. 1

²³ «Insights into youth policy governance» (Πληροφορίες για τη διακυβέρνηση της πολιτικής για τη νεολαία), Σύμπραξη για τη νεολαία, 2018, https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/122018-Insights_web.pdf/99400a12-31e8-76e2-f062-95abec820808

²⁴ ΕΕ C 193 της 9.6.2020, σ. 3

26. Είναι σημαντικό να έχουν όλοι οι νέοι ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, ανάμειξης και χειραφέτησης όσον αφορά τις σχετικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα. Η συμμετοχή αυτή είναι σημαντική όχι μόνο για την ποιότητα των πολιτικών για τη νεολαία, αλλά και για όλες τις άλλες εγκάρσιες πολιτικές που επηρεάζουν τους νέους. Αφορά την προσωπική, κοινωνική, πολιτιστική και πνευματική ανάπτυξη των νέων και το πέρασμά τους στην ενήλικη ζωή²⁵.
27. Η συμμετοχή των νέων δημιουργεί αίσθηση του ανήκειν, πολιτική συνείδηση και αίσθημα αλληλεγγύης, και καθιστά τις διαδικασίες πολιτικής πιο διαφανείς και υπόλογες απέναντι στους νέους. Ταυτόχρονα, η συμμετοχή των νέων ενδυναμώνει τους νέους και τους βοηθά να αναπτύξουν αυτοπεποίθηση και αίσθημα πρωτοβουλίας, οικειοποίησης και ευθύνης, δίνοντάς τους έτσι τη δυνατότητα να αποκτήσουν και να αναπτύξουν πείρα και κατάλληλες δεξιότητες για τη δημοκρατική και επαγγελματική ζωή τους, σε τομείς όπως η κριτική σκέψη, η επικοινωνία, η διαπραγμάτευση και το ομαδικό πνεύμα.
28. Η ενσωμάτωση πολυεπίπεδης διακυβέρνησης κατά την προώθηση της συμμετοχής των νέων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων προωθεί ανθεκτικές κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς, ενισχύει την κοινωνική και εδαφική συνοχή και τη συνοχή μεταξύ των πολιτών, και ενδυναμώνει τους δεσμούς μεταξύ των πολιτικών σε ευρωπαϊκό και τοπικό επίπεδο μέσω συγκεκριμένων πρωτοβουλιών, όπως η Ευρωπαϊκή Πρωτεύουσα Νεολαίας και το έργο «Europe goes local» (Η Ευρώπη σε τοπικό επίπεδο)²⁶ του προγράμματος «Νεολαία σε δράση» στο πλαίσιο του Erasmus+. Παράλληλα, ενδυναμώνει τους νέους δημιουργώντας γι' αυτούς ευκαιρίες να θέσουν σε εφαρμογή και να βελτιώσουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες, τις ικανότητες και τις συμπεριφορές που χρειάζονται για να συμμετέχουν πλήρως σε ποικιλόμορφες κοινωνίες και να είναι προετοιμασμένοι για μελλοντικές προκλήσεις.

²⁵ Τελική δήλωση της Λισαβόνας+21

²⁶ <https://www.europesgoeslocal.eu/about/>

29. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός των δημοκρατιών μας²⁷ συνεπάγεται την ανάγκη διερεύνησης και προώθησης καινοτόμων και εναλλακτικών μορφών συμμετοχής, όπως εργαλεία ψηφιακής δημοκρατίας, και παράλληλα την αναγνώριση των προκλήσεων που συνδέονται με τη συμμετοχή στον ψηφιακό χώρο και της περιορισμένης πρόσβασης ορισμένων νέων στο διαδίκτυο ή τις ψηφιακές τεχνολογίες, ή της έλλειψης των δεξιοτήτων και των γνώσεων που χρειάζονται για τη χρήση τους. Συνεπώς, είναι αναγκαία η παροχή πρόσβασης και εξατομικευμένων λύσεων για να στηριχθεί η συμμετοχή των νέων στον δημοκρατικό βίο με ψηφιακά μέσα και για να ενθαρρυνθεί η δραστηριοποίηση των νέων χωρίς αποκλεισμούς.
30. Πολιτικές που δημιουργούν περισσότερες ευκαιρίες για τους νέους και καθιστούν δυνατή την πλήρη συμμετοχή τους στην κοινωνία πρέπει να υποστηρίζονται περισσότερο. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να ενισχυθεί ο ρόλος των κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για τους νέους, της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης και του αποτελεσματικού διαλόγου με όλους τους νέους, στο πλαίσιο μιας διατομεακής προσέγγισης σε θέματα όπως η κοινωνική πολιτική, η απασχόληση, η εκπαίδευση, η ψηφιοποίηση, η υγειονομική περίθαλψη, η στέγαση, ο πολιτισμός και το περιβάλλον.
31. Για την ουσιαστική συμμετοχή των νέων²⁸ στην κοινωνία, θα πρέπει να εξεταστούν ορισμένες καίριες πτυχές, όπως: η χαρτογράφηση της διακυβέρνησης της πολιτικής για τη νεολαία· η συγκριτική μάθηση²⁹ όσον αφορά τους μηχανισμούς πολιτικής για τη νεολαία σε όλα τα επίπεδα· η κατάρτιση δημόσιων λειτουργών σε θέματα συμμετοχής των νέων· και ο προσδιορισμός του ρόλου και των ευθυνών των νέων στον σχεδιασμό, την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την αξιολόγηση πολιτικών.

²⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=COM%3A2020%3A790%3AFIN&qid=1607079662423>

²⁸ «Insights into youth policy governance» (Πληροφορίες για τη διακυβέρνηση της πολιτικής για τη νεολαία), Σύμπραξη για τη νεολαία, 2018, https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/122018-Insights_web.pdf/99400a12-31e8-76e2-f062-95abec820808

²⁹ Βλ. ορισμό στο παράρτημα.

32. Τις ιδέες και τις απόψεις νέων ανθρώπων που διατυπώθηκαν κατά τη διάσκεψη της ΕΕ για τη νεολαία τον Μάρτιο του 2021, στην οποία νέοι αναφέρθηκαν σε σειρά πρωτοβουλιών, που προσφέρουν πολύτιμη έμπνευση για δράση σε υπεύθυνους λήψης αποφάσεων, οργανώσεις νεολαίας, αλλά και στους ίδιους τους νέους, με στόχο την προώθηση της δημοκρατίας στους νέους σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι εν λόγω ιδέες και απόψεις αφορούν τα εξής:

- δημιουργία μηχανισμών στα συναφή επίπεδα, προκειμένου οι νέοι να γνωμοδοτούν σχετικά με ζητήματα εθνικών, περιφερειακών και τοπικών πολιτικών·
- διοργάνωση δραστηριοτήτων μη τυπικής μάθησης για νέους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που απολαμβάνουν λιγότερες ευκαιρίες, και κατάρτισής τους σε θέματα προάσπισης των συμφερόντων τους·
- μείωση της εκλογικής ενηλικιότητας και εκχώρηση του δικαιώματος ψήφου στα 16 έτη, σε συνδυασμό με αγωγή του πολίτη, με στόχο την ενθάρρυνση και την ενδυνάμωση των νέων ώστε να συμμετέχουν ενεργά στις εκλογές·
- προσδιορισμό και προώθηση της χρήσης δημόσιων χώρων που βρίσκονται στη διάθεση νέων, καθώς και διευκόλυνση της διάδοσης της ενημέρωσης σχετικά·
- από κοινού ανάπτυξη και έγκριση κατευθυντήριων γραμμών και σημάτων ποιότητας της ΕΕ, προκειμένου να διασφαλιστεί η πρόσβαση όλων των νέων σε ασφαλείς και συμπεριληπτικούς ψηφιακούς χώρους·
- δημιουργία πλατφορμών προς υποστήριξη νεανικών πρωτοβουλιών από τη βάση προς την κορυφή και οργανώσεων της νεολαίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο·
- διεύρυνση του σχολικού αναλυτικού προγράμματος και εξασφάλιση μεγαλύτερης ποικιλίας ενδιαφερόμενων φορέων με τη συμμετοχή μη κυβερνητικών οργανώσεων, προκειμένου να προαχθεί η ανάπτυξη της δημιουργικής σκέψης, η ενεργός συμμετοχή στα κοινά και η πρακτική της λήψης αποφάσεων μέσω της μη τυπικής εκπαίδευσης.

33. Να ενδυναμώσουν όλους τους νέους μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, της ενημέρωσης που απευθύνεται ειδικά στους νέους, της ανατροφοδότησης, της μη τυπικής και άτυπης μάθησης, των κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για τους νέους και άλλων πρακτικών που συμβάλλουν στην ενημερωμένη και κριτική συμμετοχή σε πολυεπίπεδες διαδικασίες λήψης αποφάσεων.
34. Να προωθήσουν και να υποστηρίξουν επαρκώς τη δημιουργία ή τη βελτίωση βιώσιμων δομών πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, προκειμένου να διευκολυνθεί η συμμετοχή των νέων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στον καθορισμό του θεματολογίου, ενθαρρύνοντας παράλληλα διάφορες μη τυπικές συμμετοχικές λύσεις. Αυτό απαιτεί την αναγνώριση, τη στήριξη και την πλήρη συμμετοχή των οργανώσεων νεολαίας, των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας, των νεαρών επαγγελματιών, των ηγετών στον τομέα της νεολαίας³⁰, των σχολείων, των εκπαιδευτικών, των προπονητών, των εκπαιδευτών και άλλων συναφών ενδιαφερόμενων φορέων. Ιδιαίτερες προσπάθειες θα πρέπει να καταβληθούν για την προσέγγιση και την ενδυνάμωση νεαρών ατόμων που δεν μετέχουν σε επίσημες δομές και οργανώσεις.
35. Να προωθήσουν και να υποστηρίξουν, ιδίως σε μειονεκτούσες συνοικίες και αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, προσβάσιμες φυσικές, ψηφιακές και υβριδικές λύσεις που διευκολύνουν την αποτελεσματική συμμετοχή και δραστηριοποίηση όλων των νέων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα, με πολυτομεακό τρόπο, προκειμένου να τους παρέχουν ανοικτούς και ασφαλείς χώρους, καθώς και ευκαιρίες προσωπικής, κοινωνικής, πολιτιστικής και επαγγελματικής εξέλιξης.
36. Να παρέχουν ισότιμες και δίκαιες ευκαιρίες, υποστηρίζοντας όλες τις μορφές συμμετοχής και δραστηριοποίησης των νέων σε όλα τα επίπεδα. Η εν λόγω προσέγγιση ισχύει για όλα τα θέματα που αφορούν τους νέους, όπως η στέγαση, η εκπαίδευση και οι αξιοπρεπείς θέσεις εργασίας, η βιώσιμη ανάπτυξη, η κλιματική αλλαγή, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η διαγενεακή ισότητα και αλληλεγγύη, η ισότητα των φύλων, η ανάπτυξη ικανοτήτων και ο αντίκτυπος της ψηφιοποίησης, σύμφωνα με τη δέσμευση να μην αφεθεί κανείς στο περιθώριο³¹.

³⁰ Για τους σκοπούς των παρόντων συμπερασμάτων, ως ηγέτες στον τομέα της νεολαίας νοούνται και οι νέοι που αναλαμβάνουν ηγετικό ρόλο χωρίς να συμμετέχουν σε επίσημη οργάνωση ή δομή.

³¹ Ατζέντα 2030 του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

37. Όπου ενδείκνυται, να δημιουργήσουν ή να διατηρήσουν συνέργειες και συνεργασίες μεταξύ τομέων και προγραμμάτων που αφορούν πολιτικές στον τομέα της νεολαίας, ειδικότερα μεταξύ της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στον τομέα των κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για τη νεολαία και των ερευνητών σε θέματα νεολαίας, με στόχο την προώθηση της κριτικής σκέψης, την παροχή ολοκληρωμένης πληροφόρησης σχετικά με τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα και τη μεγαλύτερη κατανόηση, δέσμευση και αποτελεσματική και ουσιαστική συμμετοχή των νέων.

ΚΑΛΟΥΝ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΣΤΟΥΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΕΠΙΠΕΔΑ, ΤΗΡΟΥΜΕΝΗΣ ΔΕΟΝΤΩΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ,

38. Να ενσωματώσουν και να υποστηρίξουν ενεργές και βιώσιμες δομές για τη συμμετοχή των νέων στην ανάπτυξη πολιτικών που διαμορφώνονται μαζί με νέους και απευθύνονται σε νέους σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους τομείς, παρέχοντάς τους παράλληλα πρόσβαση σε αξιόπιστα δεδομένα, στοιχεία και υπεύθυνες και τακτικά αναθεωρημένες διαδικασίες λήψης αποφάσεων, αξιοποιώντας διαδικασίες συμμετοχής, όπως τον διάλογο της ΕΕ για τη νεολαία και άλλες ρυθμίσεις στους διάφορους τομείς πολιτικής που αποσκοπούν στην προώθηση της συμμετοχής των νέων.
39. Να υποστηρίξουν την περαιτέρω ανάπτυξη και επανεξέταση προσεγγίσεων που αποσκοπούν στην ενίσχυση της συμμετοχής των νέων σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα. Για την επίτευξη αυτού μπορούν να αξιοποιηθούν υφιστάμενες έννοιες και μηχανισμοί, καθώς και το έργο του Συμβουλίου της Ευρώπης, των κρατών μελών και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται στον τομέα. Οι προσεγγίσεις θα πρέπει να εφαρμόζονται με τη συμμετοχή νέων, εργαζόμενων στον τομέα της νεολαίας, οργανώσεων νεολαίας (συμπεριλαμβανομένων των τοπικών συμβουλίων νεολαίας), επαγγελματιών, ερευνητών στον τομέα των πολιτικών για τη νεολαία και υπευθύνων χάραξης πολιτικών, σε όλα τα επίπεδα και από όλους τους συναφείς τομείς.

40. Να αξιοποιήσουν πλήρως τα σχετικά προγράμματα της ΕΕ (μεταξύ άλλων το Erasmus+ και το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης) με στόχο την προώθηση και την υποστήριξη αφενός της γνώσης, της ανταλλαγής πρακτικών και των δραστηριοτήτων αμοιβαίας μάθησης, και αφετέρου του σχεδιασμού, της ανάπτυξης, της εφαρμογής και της αξιολόγησης μηχανισμών συμμετοχής των νέων με βάση μια προσέγγιση πολυεπίπεδης διακυβέρνησης.
41. Κατά περίπτωση, να κάνουν αποτελεσματική χρήση του πίνακα πολιτικής της ΕΕ για τη νεολαία³² και να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις εκτιμήσεις αντικτύπου που, μεταξύ άλλων, συγκρίνουν το εύρος της συμμετοχής των νέων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και τα περιφερειακά και τοπικά χαρακτηριστικά από άποψη δημογραφίας, ευημερίας, δημοκρατικής συμμετοχής και βιώσιμης ανάπτυξης.
42. Να συνεχίσουν να προάγουν τον διάλογο της ΕΕ για τη νεολαία και τις εθνικές ομάδες εργασίας που συστήνονται στα κράτη μέλη και, κατά περίπτωση, να εκχωρούν κεντρικό ρόλο στα εθνικά συμβούλια νέων, προκειμένου να αξιοποιηθεί το εν λόγω πλαίσιο σε άλλες διαδικασίες διαβούλευσης, όπως αυτές που σχετίζονται με τη διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης και την πρωτοβουλία «Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους».

ΚΑΛΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

43. Να διοργανώσει δραστηριότητα μάθησης από ομοτίμους στον τομέα της νεολαίας με στόχο την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών σχετικά με τρόπους προώθησης της αποτελεσματικής συμμετοχής των νέων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους τομείς πολιτικής, διαμορφώνοντας έτσι κοινή αντίληψη της έννοιας της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης.

³² Όπως αναπτύχθηκε από την ομάδα εμπειρογνομόνων που συστάθηκε το 2019, στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για τη νεολαία (2019-2027) και του προγράμματος εργασιών της για την περίοδο 2019-2021.

44. Να συμβάλει στην ανάπτυξη γνώσεων και ικανοτήτων σχετικά με τη συμμετοχή των νέων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε πολλαπλά επίπεδα, μεταξύ άλλων, όπου είναι δυνατόν, μέσω της πρωτοβουλίας «Youth Wiki», των δικτύων έρευνας στον τομέα της νεολαίας και της συνεργασίας με διεθνείς οργανισμούς, όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης, τα Ηνωμένα Έθνη, ο ΟΟΣΑ και άλλοι σχετικοί φορείς.
45. Όπου ενδείκνυται, να χρησιμοποιεί την Ευρωπαϊκή Δικτυακή Πύλη της Νεολαίας, προκειμένου να επικοινωνεί με τους νέους μέσω διαδικτυακών διαλόγων και διαβουλεύσεων.

*ΚΑΛΟΥΝ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΕ ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΝΑ ΕΠΙΔΙΩΞΟΥΝ*

46. Να θεσπίσουν διαφανείς διαδικασίες που δίνουν στους νέους τη δυνατότητα άμεσης συμμετοχής σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων, είτε σε ατομικό επίπεδο, στην περίπτωση των ηγετών στον τομέα της νεολαίας, είτε μέσω οργανώσεων της νεολαίας, εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας, εκπαιδευτικών, ερευνητών, δημοσιογράφων ή άλλων δομών και μη τυπικών ομάδων που σχετίζονται με τους νέους. Η συμμετοχή θα πρέπει να αφορά όλα τα ζητήματα που επηρεάζουν τη ζωή των νέων ανθρώπων, σε διατομεακή βάση, προάγοντας παράλληλα τις συνέργειες και τη συνεργασία σε διαδικασίες από κοινού λήψης αποφάσεων, τις επιμερισμένες αρμοδιότητες και την εφαρμογή λύσεων.
47. Να διευρύνουν το πεδίο εφαρμογής και το εύρος των ευκαιριών, προκειμένου τα ενδιαφερόμενα μέρη στον τομέα της τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης και της μη τυπικής μάθησης να αναλαμβάνουν από κοινού δράση για την ενίσχυση της συμμετοχής των νέων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και να υποστηρίζουν διάφορες μορφές «μάθησης της συμμετοχής» (learning to participate) από νεαρή ηλικία, καθώς έτσι αυξάνονται οι πιθανότητες διά βίου συμμετοχής³³.

³³ Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης (ΕΕ C 189 της 4.6.2018, σ. 1)

Ορισμοί

Για τους σκοπούς των παρόντων συμπερασμάτων:

Η «*πολυεπίπεδη διακυβέρνηση*» αναφέρεται σε δομές και διαδικασίες λήψης αποφάσεων, σε τυπικά και μη τυπικά περιβάλλοντα, οι οποίες υφίστανται σε διάφορα εδαφικά επίπεδα (από τοπικό έως περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό), με τη συμμετοχή νέων και/ή οργανώσεων νεολαίας, όπου οι αποφάσεις λαμβάνονται σύμφωνα με τον διακανονισμό που έχουν κάνει όλοι οι φορείς μεταξύ τους, οριζόντια και/ή κάθετα, βάσει της αρχής της επικουρικότητας, με στόχο τη λήψη αποφάσεων και την εφαρμογή πολιτικών στο πλέον ενδεδειγμένο θεσμικό και εδαφικό επίπεδο.

Η φράση «*όλα τα επίπεδα*» αναφέρεται στο τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο, κατά περίπτωση.

«*Συγκριτική μάθηση*» είναι μια διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας ένας οργανισμός μπορεί να συγκρίνει τις επιδόσεις του με τις επιδόσεις άλλων οργανισμών. Στόχος είναι ο οργανισμός να αντλήσει διδάγματα από τα δυνατά σημεία και τις επιτυχημένες λειτουργίες άλλων οργανισμών, να αναζητήσει έμπνευση για το δικό του έργο και να μάθει από τα λάθη. Πρόκειται για ενεργή και συνεχή διαδικασία και δεν εξαντλείται στη σύγκριση δεικτών, γεγονότων και μετρήσεων.

Παραπομπές

Κατά την έγκριση των παρόντων συμπερασμάτων, το Συμβούλιο και οι αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντες στο πλαίσιο του Συμβουλίου, λαμβάνουν υπόψη τα ακόλουθα:

- Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με την ενίσχυση της δημοκρατικής συνείδησης και της δημοκρατικής συμμετοχής των νέων στην Ευρώπη (EE C 415 της 1.12.2020, σ. 16)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52020XG1201\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52020XG1201(01))

- Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με το πλαίσιο καθιέρωσης ευρωπαϊκού θεματολογίου για τις κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για τους νέους (EE C 415 της 1.12.2020, σ. 1)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:42020Y1201\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:42020Y1201(01)&from=EN)

- Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με περισσότερες ευκαιρίες για νέους σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές (EE C 193 της 9.6.2020, σ. 3)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020XG0609\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020XG0609(01)&from=EN)

- Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, για τη θέσπιση κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με την οργάνωση του διαλόγου της ΕΕ για τη νεολαία (ΕΕ C 189 της 5.6.2019, σ. 1)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:42019Y0605\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:42019Y0605(01)&from=EN)

- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το ρόλο των νέων στην οικοδόμηση μιας ασφαλούς, συνεκτικής και αρμονικής κοινωνίας στην Ευρώπη (ΕΕ C 195 της 7.6.2018, σ. 13)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018XG0607\(02\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018XG0607(02)&from=EN)

- Ψήφισμα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου σχετικά με πλαίσιο ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας: Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία 2019-2027 (ΕΕ C 456 της 18.12.2018, σ. 1)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:42018Y1218\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:42018Y1218(01)&from=EN)

- Ψήφισμα του Συμβουλίου για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των νέων στον δημοκρατικό βίο της Ευρώπης (ΕΕ C 417 της 15.12.2015, σ. 10)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:42015Y1215\(02\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:42015Y1215(02)&from=EN)

- Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης (ΕΕ C 189 της 4.6.2018, σ. 1)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=EN)

- Σύσταση του Συμβουλίου για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης (EE C 398 της 22.12.2012, σ. 1)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222\(01\)&from=EL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222(01)&from=EL)

- Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνερχομένων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με την προαγωγή νέων και αποτελεσματικών μορφών συμμετοχής όλων των νέων στο δημοκρατικό βίο της Ευρώπης (EE C 169 της 9.6.2011, σ. 1)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:42011Y0609\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:42011Y0609(01)&from=EN)

- Νέο στρατηγικό θεματολόγιο 2019-2024, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

consilium.europa.eu/media/39926/a-new-strategic-agenda-2019-2024-el.pdf

- Πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2021

https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:91ce5c0f-12b6-11eb-9a54-01aa75ed71a1.0013.02/DOC_1&format=PDF

- Eurofound (2020), Living, working and COVID-19, COVID-19 series, https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef20059en.pdf

- COM(2020) 790 final - Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με το ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=COM%3A2020%3A790%3AFIN&qid=1607079662423>

- 3η Ευρωπαϊκή Συνέλευση για τις κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για τους νέους, τελική δήλωση

https://www.eywc2020.eu/downloads/doctrine/WebforumVeranstaltungenWebsiteBundle:Media-file-54/3rdEYWC_finaldeclaration.pdf

- Ατζέντα 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη
Ψήφισμα A/RES/70/1 της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, εγκρίθηκε στις
25 Σεπτεμβρίου 2015

https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

- Διεθνής Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού της 20ής Νοεμβρίου
1989

https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=IV-11&chapter=4&lang=en https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/default/files/un_convention_on_the_rights_of_the_child_1.pdf

- Παγκόσμιο πρόγραμμα δράσης των Ηνωμένων Εθνών για τους νέους

<https://www.un.org/esa/socdev/unyin/documents/wpay2010.pdf>

- Αναθεωρημένος ευρωπαϊκός χάρτης για τη συμμετοχή των νέων στον τοπικό και περιφερειακό βίο, «Πείτε την άποψή σας!», Συμβούλιο της Ευρώπης
<https://rm.coe.int/1680702379>

- Αναθεωρημένος ευρωπαϊκός χάρτης για τη συμμετοχή των νέων στον τοπικό και περιφερειακό βίο, Κογκρέσο των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών, Συμβούλιο της Ευρώπης <https://rm.coe.int/168071b4d6>

- Συμβούλιο της Ευρώπης, Σύσταση CM/Rec(2012)2 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη σχετικά με τη συμμετοχή των παιδιών και των νέων ηλικίας κάτω των 18 ετών

<https://rm.coe.int/168046c478>

- «Youth Participation in Democratic Life» (Συμμετοχή των νέων στη δημοκρατική ζωή), EACEA, 2013

<https://www.lse.ac.uk/business-and-consultancy/consulting/assets/documents/youth-participation-in-democratic-life.pdf>

- COM(2018) 269 final - SWD(2018) 168 final - Αποτελέσματα της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού στο πεδίο της νεολαίας για την περίοδο 2010-2018, έγγραφο που συνοδεύει την Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Ενεργοποίηση, σύνδεση και ενίσχυση των νέων: νέα στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018SC0168>

- «Insights into youth policy governance» (Διεξοδική μελέτη της διακυβέρνησης πολιτικών στον τομέα της νεολαίας), Σύμπραξη για τη Νεολαία, 2018

https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/122018-Insights_web.pdf/99400a12-31e8-76e2-f062-95abec820808

- «New and innovative forms of youth participation in decision-making processes» (Νέες και καινοτόμες μορφές συμμετοχής των νέων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων), Συμβούλιο της Ευρώπης, Οκτώβριος 2017

<https://rm.coe.int/new-and-innovative-forms-of-youth-participation-in-decision-making-pro/1680759e6a>

- Αναλυτική έκθεση σχετικά με τη συμμετοχή των νέων, «Young people political participation in Europe: What do we mean by participation?» (Πολιτική συμμετοχή των νέων στην Ευρώπη: Τι νοείται ως συμμετοχή;), Σύμπραξη για τη Νεολαία,

<https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261980/What+is+youth+participation.pdf/223f7d06-c766-41ea-b03c-38565efa971a>

- Σύμπραξη μεταξύ της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης στον τομέα της νεολαίας, 2020

<https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership>

<https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/covid-19>

<https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/latest-update-and-analysis>

- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, «COVID-19: MEPs ask to prevent lasting damage on youth and on sport» (COVID-19: οι Ευρωβουλευτές ζητούν την πρόληψη χρόνιας ζημίας στη νεολαία και τον αθλητισμό) (27 Ιανουαρίου 2021)

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20210122IPR96224/covid-19-meps-ask-to-prevent-lasting-damage-on-youth-and-on-sport>

- πολιτικά μέτρα του ΟΟΣΑ για την αντιμετώπιση του κορονοϊού (COVID-19), «Youth and COVID-19: Response, recovery and resilience» (Νεολαία και COVID-19: Αντιμετώπιση, ανάκαμψη και ανθεκτικότητα) (11 Ιουνίου 2020)

<https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/youth-and-covid-19-response-recovery-and-resilience-c40e61c6/#endnotea0z6>

- ΔΟΕ, Απασχόληση των νέων

<https://www.ilo.org/global/topics/youth-employment/lang--en/index.htm>

- «Seven key findings from the Youth Governance Survey» (Επτά καίρια πορίσματα της έρευνας για τη διακυβέρνηση των νέων), ΟΟΣΑ

<http://www.oecd.org/mena/governance/seven-key-findings-from-the-youth-governance-survey.pdf>

- Διακήρυξη της Λισαβόνας+21 σχετικά με τις πολιτικές και τα προγράμματα υπέρ της νεολαίας, 2019

<https://www.lisboa21.gov.pt/en/content/declaracao/declaration.html>

- Πρωτοβουλία «Νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους»

https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_en